

Asia: VM019:00/2021, VN/2033/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Lausunnonantaja

Lausunnonantaja on:

Kunta

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmistelusta aiheutuvien kustannusten korvaaminen täysimääräisesti on tarpeellista ja välttämätöntä. Korvaus valtionavustuksena, yleisavustuksena eli yleisenä valtionavustuksena, jota ei tarvitse erikseen hakea, on myös erittäin tärkeää, jotta hyvinvointialueiden muodostamiseen voidaan erilaisten hakemusten valmistelun sijaan käyttää kaikki mahdollinen osaaminen ja aika. Asetusluonnoksen mukaan toiminta ei edellytä avustuksen saajan omaa rahoitusosuutta, mikä on myös ensiarvoisen tärkeää.

Lausunnolla olevan aineiston perusteella yleisavustus määräytyisi perusosan, asukasmäärän ja nykyisten järjestämistä vastuullisten määrään perustuvilla kriteereillä. On ymmärrettävää, että rahoituksen määräytymiseen ei ole helppo löytää kaikkia osapuolia tyydyttävää ratkaisua. Ehdotetulla mallilla väestömäärän perusteella kohdennettavalla rahoituksella olisi suuri rooli. Järjestämismallien tuoma rahoitus on osin perusteltu, koska mm. sopimusuudistuksiin liittyviä neuvotteluja on toteutettava suhteessa hyvinvointialueeseen yhdistettävien järjestämistä vastuisten määrään. Vastaava koskee henkilöstösiirtoja ja tilasopimuksia.

Koska kyseessä on kuitenkin lakisääteinen uudistus, olisi tarkoituksenmukaista vielä tarkastella rahoitusmallia ja nostaa rahoitusta niillä alueilla, missä varsinaista hallinnollista yhdistämisvalmistelua ei ole juurikaan tehty. Väestömäärän perusteella kohdennettavasta rahoituksesta voitaisiin siirtää perusrahoituksen kautta kohdennettavaksi ehdotettua suurempi summa niillä alueilla, missä yhdistämisvalmistelut olivat meneillään oleviin sote-uudistushankkeisiin lähettäessä suunnittelematta tai sopimatta. Tätä tietoa kerättiin alueilta sote-uudistushankkeita valmisteltaessa.

Yleisavustuksen maksuaikataulu jää asetusluonnoksen 7 § avoimeksi. Toiminnan takaamiseksi maksukuukaudet olisi hyvä säätää ja turvata siten jälkikäteisrahoituksen sijaan ajantasainen toiminnan rahoitus.

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuistioon

Muut huomiot

Sote-uudistusta valmistelevien hankkeiden hakuun ja hankkeiden seurantaan on käytetty runsaasti aikaa ja luotu erilaisia hallinto- ja seurantajärjestelmiä. Moninkertaisia seurantajärjestelmiä tulisi mahdollisimman pitkälti välttää varsinaisen tavoitteen eli hyvinvointialueen muodostamisen ja käytännön toiminnan käynnistymisen takaamiseksi kaikilla alueilla. Tältä osin herää kysymyksiä asetusluonnoksen 3 §:n 4. kohdassa mainitun seurantaryhmän tehtävistä suhteessa muistioloituksen kappaleessa 2 mainitun aluevaltuuston rooliin. Kummallekin taholle tulisi asiakirjojen mukaan tuottaa raportteja. Valvonnan toteutuminen voisi tapahtua mm. samojen raporttien ja kysymysten avulla. Hyvinvointialueilla väliaikaisen valmistelutoimielimen olisi tarkoituksenmukaista päästä ripeään toimintaan siten, että mahdollisia päällekkäisyyksiä asioiden ohjaamisessa, käsittelyssä ja seurannassa voitaisiin välttää.

Muistioloituksen mukaan hyvinvointialueiden ICT-järjestelmiin on luvassa valtion talousarvion kautta rahoitusta, mikä on erittäin tärkeää hyvinvointialueiden muodostamiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Helin Satu
Rauman kaupunki - Sosiaali- ja terveystoimiala / KH